JUDr. Jeroným TEJC
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 18. října 2026
Č.j. MSP-588/2026-ODKA-SPZ/2
Počet listů: 8
Přílohy: 1

MSP-588/2026-ODKA-SPZ/2
0100204005647792

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. J. K. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:
- trestní spis Okresního soudu v Děčíně sp. zn. 31 T 85/2024

Podle § 266 odst. 1, 2 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) **podávám v neprospěch obviněného J. K.,**

stížnost pro porušení zákona

proti výroku o trestu pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 6. 2026, č. j. 4 To 114/2026-330.

Řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí

1. Rozsudkem Okresního soudu v Děčíně ze dne 26. 11. 2025, č. j. 31 T 85/2024-235 byl obviněný J. K. uznán vinným zločinem pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2024, přečinem ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písm. a), písm. b), písm. c), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku a přečinem svádění k pohlavnímu styku podle § 202 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zákoníku. Za uvedené trestné činy byl odsouzen dle § 187 odst. 1 tr. zákoníku, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2024, za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3,5 let. Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obviněný pro výkon trestu odnětí svobody zařazen do věznice s ostrahou.

2. Předmětného jednání se obviněný dopustil tím, že:

„v blíže nezjištěné době od přelomu léta a podzimu 2022 do 19. 3. 2023, nejméně v 10 případech, konkrétně v blíže nezjištěný den na přelomu léta a podzimu roku 2022, a dále ve dnech 7. 10. 2022, 1. 11. 2022, 18. 11. 2022, 7. 12. 2022, 30. 12. 2022, 21. 1. 2023, 15. 2. 2023 a 19. 3. 2023 v místě svého trvalého bydliště v Rumburku, okres Děčín, v garáži v Rumburku, okres Děčín, a u rybníka s místním názvem Racek nacházejícím se mezi Rumburkem a Starými Křečany v okrese Děčín, vykonal s nezletilým V. F. s vědomím, že tento nedovršil 15 let věku, dobrovolný pohlavní styk spočívající v orálním styku, análním styku a ve vzájemné masturbaci, přičemž nejméně ve dnech 7. 10. 2022 v Rumburku, v garáži, okres Děčín, a dále dne 18. 11. 2022 v Rumburku, okres Děčín, doprovázel nezletilého V. F. k obžalovanému nezletilý J. O. K., se kterým obžalovaný vykonal s vědomím, že tento nedovršil 15 let věku, dobrovolný pohlavní styk spočívající ve vzájemné masturbaci, za poskytnutí pohlavního styku nezletilým V. F. a J. O. K. předával finanční hotovost vždy ve výši 300 až 1 000 Kč.“

3. Proti výroku o trestu rozsudku soudu 1. stupně se v neprospěch obviněného odvolal státní zástupce, který jej považoval za nepřiměřeně mírný, a obviněný, který naopak usiloval o uložení trestu ještě mírnějšího. Jako soud odvolací následně rozhodoval Krajský soud v Ústí nad Labem.

Napadené rozhodnutí

4. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 6. 2026, č. j. 4 To 114/2026-330, byl podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu zrušen rozsudek nalézacího soudu ve výroku o trestu a nově bylo odvolacím soudem rozhodnuto tak, že se obviněný podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2024, za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsuzuje k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu pěti let. Zároveň dle § 82 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 48 odst. 4 písm. k) tr. zákoníku byla obviněnému uložena přiměřená povinnost, aby ve lhůtě do 31. 12. 2026 poskytl poškozenému J. O. K. přiměřené zadostiučinění v částce 70 000 Kč. Taktéž byl obviněnému uložen dle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku peněžitý trest v celkové výměře 450 000 Kč. Zároveň bylo rozsudkem odvolacího soudu zamítnuto podle § 265 tr. řádu odvolání státního zástupce. Ve zbytku zůstal rozsudek nalézacího soudu nezměněn.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

5. Podle § 39 odst. 1 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu; přihlédne též k jeho postoji k trestnému činu v trestním řízení, zda sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.

6. Podle § 39 odst. 2 trestního zákoníku platí, že povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.

7. Podle § 39 odst. 3 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (§ 41 a 42), k době, která uplynula od spáchání trestného činu, k případné změně situace a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posouzení přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci, k postupu orgánů činných v trestním řízení, k významu trestního řízení pro pachatele a k jeho jednání, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.

8. Podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku může soud podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, jestliže vzhledem k osobě a poměrům pachatele, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že k působení na pachatele, aby vedl řádný život, není třeba jeho výkonu.

9. Podle § 2 odst. 5 trestního řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhovat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

10. Podle § 2 odst. 6 trestního řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

11. Podle § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu zruší odvolací soud napadený rozsudek také, je-li uložený trest v přezkoumávané části rozsudku nepřiměřený.

12. Podle § 259 odst. 3 trestního řádu může odvolací soud rozhodnout sám rozsudkem ve věci jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo (písm. a) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení (písm. b).

13. Podle § 263 odst. 7 trestního řádu může odvolací soud z hlediska změny nebo doplnění skutkových zjištění přihlížet jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem; tyto důkazy hodnotí v návaznosti na důkazy provedené soudem prvního stupně v hlavním líčení. Odvolací soud je vázán hodnocením těchto důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch důkazů, které odvolací soud sám ve veřejném zasedání znovu provedl.

14. Podle § 266 odst. 2 trestního řádu lze stížnost pro porušení zákona proti výroku o trestu podat jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu s účelem trestu.

15. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů má Policie České republiky, orgány činné v trestním řízení a další orgány veřejné moci, subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů, poskytovatelé zdravotních služeb, znalci,

tlumočníci, obhájci a sdělovací prostředky povinnost respektovat osobnost a důstojnost oběti, přistupovat k oběti zdvořile a šetrně a podle možností jí vycházet vstříc. Vůči oběti postupují s přihlédnutím k jejímu věku, zdravotnímu stavu včetně psychického stavu, její rozumové vyspělosti a kulturní identitě tak, aby nedocházelo k prohlubování újmy způsobené oběti trestným činem nebo k druhotné újmě.

Mezinárodněprávní závazky v oblasti ochrany lidských práv

16. V prvé řadě si dovoluji poukázat na skutečnost, že **v napadené věci se jedná o trestnou činnost proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, jejímiž oběťmi se staly dvě děti mladší patnácti let**. Přičemž soudy musí při svém rozhodování kromě vnitrostátních předpisů a judikatury zohledňovat také principy plynoucí z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“).

17. Systém ochrany lidských práv založený Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod je založen na ideji sdílené odpovědnosti vnitrostátních orgánů a orgánů Rady Evropy za ochranu práv zaručených Úmluvou (Bruselská deklarace přijatá 27. března 2015 na konferenci Rady Evropy *Implementation of the European Convention on Human Rights, our shared responsibility*) a na principu subsidiarity (preambule k Úmluvě ve znění Protokolu č. 15). Z tohoto pohledu je úlohou vnitrostátních soudů poskytnout právům zaručeným Úmluvou ochranu a vzít v potaz jejich interpretaci ze strany Evropského soudu pro lidská práva (viz nález Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 17/24, bod 57).

18. Judikatura ESLP spojuje případy pohlavního zneužívání dětí s právem na účinné vyšetřování a důsledně požaduje, aby obětem byla poskytnuta v řízení odpovídající podpora s cílem zabránit jejich sekundární viktimizaci (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 9. 2. 2021 ve věci N. Ç. proti Turecku, stížnost č. 40591/11, body 94. a 95.). Sexuální minulost a předchozí jednání obětí může být zohledněno jen tam, kde je pro danou věc relevantní (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 27. května 2021 ve věci J. L. proti Itálii, stížnost č. 5671/16, bod 138.). Z judikatury ESLP i Ústavního soudu rovněž plyne, že orgány činné v trestním řízení se musí vyvarovat nepřípustné opakované viktimizace, očerňování oběti, přenášení viny na oběť a bagatelizace její újmy (nález Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 17/24, bod 63.).

19. Oběma poškozeným v předkládané trestní věci pak svědčilo právo na účinné vyšetřování nejen v jeho procesní části, ale také v rovině právních následků, které z jednání obviněného nutně musí plynout, pokud byl pravomocně uznán vinným. Byť z práva na účinné vyšetřování nevyplývá nárok poškozeného na konkrétní potrestání pachatele, judikatura ESLP vyžaduje, aby ukládané tresty nevytvářely dojem beztrestnosti svou nepřiměřenou mírností a aby odpovídaly požadavku zakotvenému v čl. 27 Úmluvy Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (tzv. Lanzarotské úmluvy) na zajištění uložení účinných, přiměřených a odrazujících sankcí s ohledem na závažnost trestných činů.

20. Judikatura ESLP také dovozuje, že k porušení pozitivních závazků plynoucích z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dojde uložením nepřiměřeně mírného trestu pachateli sexuálně motivované trestné činnosti. Tedy i tehdy (jako tomu je v řešeném případě), když byl místo trestu nepodmíněného bez dostatečného odůvodnění konkrétními okolnostmi uložen trest odnětí svobody s podmíněným odkladem (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 20. 2. 2024 ve věci M. G. proti Litvě, stížnost č. 6406/21, body 116. až 118.). To ve své judikatuře reflektuje i Ústavní soud (srov. zejména nález sp. zn. Pl. ÚS 17/2024 ze dne 19. 3. 2025, body 53. až 56.) a Nejvyšší soud (srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2024, sp. zn. 8 Tz 18/2024, bod 65.).

21. Závazky plynoucí z Úmluvy, zejména z čl. 3 a čl. 8, kladou proto na soudy požadavek, aby závažné zásahy do fyzické a mentální integrity nezůstaly nepotrestány (srov. rozsudek ESLP ze dne 13. 2. 2024 ve věci X. proti Řecku, stížnost č. 38588/21), anebo aby nebyly potrestány tresty nepřiměřeně mírnými (srov. též rozsudek ESLP ze dne 12. 12. 2023 ve věci Vučković proti Chorvatsku, stížnost č. 15798/20).

22. Ve věci Vučković proti Chorvatsku se ESLP zabýval stížností stěžovatelky, jež byla ve svém zaměstnání opakovaně sexuálně napadena svým kolegou. Za tuto trestnou činnost byl pachatel odsouzen prvostupňovým soudem k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, přičemž uložený trest byl následně na podkladě pachatelem podaného odvolání zmírněn na trest obecně prospěšných prací. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala stěžovatelka stížnost k ESLP, v níž uvedla, že stát nesplnil své závazky plynoucí z čl. 3 a čl. 8 Úmluvy, neboť trest, který byl pachateli uložen, nebyl přiměřený spáchanému trestnému činu a nebyl ani pro pachatele dostatečně odrazující. ESLP v předmětné věci konstatoval, že vnitrostátní soudy nevzaly v potaz řadu faktorů, které byly podle vnitrostátního práva relevantní při rozhodování o trestu, jako jsou následky trestného činu (vznik posttraumatické stresové poruchy, dlouhé absence stěžovatelky v jejím zaměstnání), chování pachatele po činu či jeho zjevný nedostatek lítosti či snahy nahradit stěžovatelce způsobenou škodu. Odvolací soud nadto dospěl k závěru o důvodnosti zmírnění uloženého trestu výhradně s ohledem na skutečnost, že od spáchání trestného činu uplynuly čtyři roky a pachatel se žádné další trestné činnosti nedopustil. Postup odvolacího soudu, jenž zmírnil pachateli uložený trest bez řádného odůvodnění a bez zohlednění zájmů oběti, pak dle ESLP svědčí o jisté shovívavosti státu při trestání násilí na ženách, namísto důrazného sdělení, že tato trestná činnost nebude tolerována. Shovívavost při trestání pak dle ESLP může odradit oběti od nahlašování trestných činů. Jelikož stát v předmětné věci nedostál svým závazkům na náležité potrestání sexuálního násilí, ESLP v závěru svého rozhodnutí konstatoval, že došlo k porušení čl. 3 a čl. 8 Úmluvy.

23. Obdobně se ESLP vyjádřil i ve svém rozsudku ze dne 20. 2. 2024 o stížnosti č. 6406/21 ve věci M.G. proti Litvě. V předmětné věci ESLP rozhodoval o stížnosti stěžovatele, jehož se ve věku 17 let v jejich společném obydlí pokusil znásilnit partner jeho tety. Za tento trestný čin byl pachatel prvostupňovým soudem odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let. Odvolací soud následně uložený trest zmírnil na trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu, neboť shledal, že účelu trestu může být dosaženo i bez jeho přímého výkonu. Nejvyšší soud následně potvrdil správnost rozhodnutí odvolacího soudu. Ve své stížnosti k ESLP stěžovatel namítal porušení čl. 6 Úmluvy, a to s ohledem na délku řízení a na excesivně nízký trest, jenž byl pachateli uložen. Stěžovatel v tomto ohledu uvedl, že uložený trest byl zjevně nepřiměřený závažnosti jednání pachatele a že vnitrostátní soudy selhaly, když svou volbu trestu řádně neodůvodnily. S ohledem na okolnosti případu a na stěžovatelem tvrzená pochybení ESLP považoval za vhodnější přezkoumat stížnost stěžovatele ve světle čl. 3 Úmluvy. V tomto ohledu ESLP v obecné rovině konstatoval, že vedlo-li vyšetřování k zahájení řízení před vnitrostátními soudy, musí toto řízení jako celek včetně řízení před soudem a následně uložené sankce splňovat požadavky vyplývající z čl. 3 Úmluvy. ESLP dále doplnil, že sice neexistuje absolutní povinnost, aby všechna trestní stíhání skončila odsouzením nebo uložením konkrétního trestu, vnitrostátní soudy by však neměly v žádném případě dopustit, aby útok na fyzickou a mentální integritu oběti zůstal nepotrestán nebo aby za závažné trestné činy byly ukládány příliš mírné tresty. K řízením, které se zabývají možným páchání sexuálního násilí na dětech, ESLP konstatoval, že dodržování závazků plynoucích z čl. 3 Úmluvy vyžaduje účinnou implementaci práv dítěte tak, aby byl ve vnitrostátních řízeních přednostně zohledněn jeho nejlepší zájem a aby bylo přihlédnuto k jeho zvláštní zranitelnosti a jeho odpovídajícím potřebám. ESLP tak uzavřel, že závazky plynoucí z čl. 3 Úmluvy nelze vykládat tak, že by pachatelům sexuálních trestných činů musel být vždy ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, nicméně aby nebyl vyvolán pocit

beztrestnosti a aby byly sankce za páchání sexuálních trestných činů dostatečně odrazující, a to zvláště za ty, jež byly spáchány na dětech, musí být rozhodnutí o podmíněném odkladu výkonu trestu řádně odůvodněny. Ve věci stěžovatele tak ESLP dospěl k závěru, že předmětné rozhodnutí bylo vnitrostátními soudy přijato bez pečlivého přezkoumání všech relevantních úvah souvisejících s případem jako je věk a zranitelnost oběti (stěžovatele), okolností, za nichž byl trestný čin spáchán (k trestnému činu došlo v domově stěžovatele, kde se měl cítit v bezpečí), bez ohledu na rodinné vztahy mezi stěžovatelem a pachatelem trestného činu (pachatel byl členem širší rodiny stěžovatele), autoritativní postavení pachatele vůči stěžovateli a následky útoku na fyzické a duševní zdraví stěžovatele (u stěžovatele došlo ke vzniku posttraumatické stresové poruchy). ESLP dále uvedl, že vnitrostátní soudy neuložily pachateli trestného činu ani žádnou navazující povinnost stanovenou v trestním řádu jako kupř. povinnost pachatele omluvit se stěžovateli, účastnit se programů nápravy chování nebo zákaz kontaktovat stěžovatele či navštěvovat jeho domov. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu tak dle ESLP nebylo možné v předmětné věci považovat za přiměřený porušení jednoho ze základních práv stěžovatele zakotvených v Úmluvě a nelze jej ani považovat za trest, jenž by měl potřebný odrazující účinek a jenž by stěžovatel mohl vnímat jako spravedlivý.

24. Rovněž soudy musí při svých úvahách vzít v potaz to, aby nebyl ohrožen odstrašující účinek soudního systému a jeho význam při předcházení porušování zákazu „špatného zacházení“ (srov. kromě rozsudku ESLP ze dne 20. 2. 2024 ve věci M. G. proti Litvě, stížnost č. 6406/21, také například rozsudek ze dne 3. 11. 2015 ve věci Myumyun proti Bulharsku, stížnost č. 67258/13, rozsudek ze dne 14. 1. 2021 ve věci Sabalić proti Chorvatsku, stížnost č. 50231/13 a rozsudek ze dne 8. 11. 2022 ve věci Vardanyan a Khalafyan proti Arménii, stížnost č. 2265/12).

25. Jsem si zároveň vědom právě těch závěrů judikatury ESLP, dle kterých Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod nevyžaduje, aby pachatel sexuálního trestného činu vykonal trest odnětí svobody (srov. citovaný rozsudek ESLP ze dne 20. 2. 2024 ve věci M. G. proti Litvě, stížnost č. 6406/21). Na druhou stranu lze požadovat, jak je již uvedeno výše, aby rozhodnutí o uložení podmíněného trestu odnětí svobody bylo založeno na pečlivém posouzení všech okolností případu a ospravedlněno dostatečnými a přesvědčivými důvody. Tento závěr plyne také z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2024, sp. zn. 8 Tz 18/2024.

26. Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2025, sp. zn. Pl. ÚS 17/24, při posuzování, zda soud založil rozhodnutí o uložení podmíněného trestu odnětí svobody na pečlivém zkoumání všech relevantních okolností případu, je totiž třeba zvážit zejména: 1) zda vzal v úvahu všechny okolnosti relevantní pro stanovení trestu, 2) zda se nedopustil nesrovnalostí a nelogičností v odůvodnění výroku o trestu, 3) zda neignoroval některé zjištěné okolnosti nebo je neopomenul promítnout do úvah o druhu a výměře trestu, 4) zda dostatečně odůvodnil celkový výsledek zvažování okolností podstatných pro stanovení druhu a výměry trestu (včetně polehčujících a přitěžujících okolností), 5) zda nedošlo k opomenutí podstatného důkazu anebo k iracionálním skutkovým závěrům či závěrům, které jsou v extrémním rozporu s provedenými důkazy, popř. 6) zda úvahy soudu nejsou zcela nepřezkoumatelné či založené na procesně nepoužitelných důkazech.

Shrnutí argumentace nalézacího a odvolacího soudu

27. Soud prvního stupně uložil obviněnému úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání tří a půl let. Své úvahy o výši trestu předestřel v bodech 29. – 34. rozsudku. Vyšel zejména z toho, že trest bylo třeba uložit v trestní sazbě podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku, tedy jednoho roku až osmi let, přičemž na oba další sbíhající se trestné činy trestní zákoník předepisoval sazbu šest měsíců až pět let. Soud prvního stupně vyhodnotil u obviněného celou řadu přitěžujících

okolností, a to spáchání činu na více dětech a více dílčími útoky, naplnění skutkových podstat více trestných činů, celkový počet celkem dvanácti útoků, nízký věk obou poškozených, z nichž mladšímu bylo teprve deset let, a delší dobu páchání u zločinu pohlavního zneužití (s ohledem na to, že u dalších dvou trestných činů představovala tato skutečnost znak jejich skutkových podstat). Jako polehčující okolnost soud prvního stupně dovodil pouze jeho dosavadní bezúhonnost a „v malé míře“ závažnost jednání obviněného snižoval také předchozí způsob života poškozených, dobrovolnost pohlavních styků a fakt, že obviněného sami vyhledávali, a to s finanční motivací.

28. Nalézací soud poukázal na to, že poškozený V. F. měl zakořeněné vysoce nezdravé vzorce chování spočívající v sexuálním životě za úplatu i s další dospělými muži vedle obviněného, které pak následně vydíral a požadoval po nich peníze, že již jako dítě mladší patnácti let byl soudně řešen, přičemž takového jednání nezanechal, a i po dovršení patnáctého roku věku byl řešen pro provinění u příslušného krajského soudu jako soudu pro mládež. Soud prvého stupně ale zdůraznil, že tyto okolnosti nemají vliv na trestnost předmětného jednání obviněného, ale pouze mírně snižují jeho závažnost. Podle okresního soudu zároveň nelze hovořit o tom, že by jednání obviněného nemohlo mít na mladistvého V. F. trvalé psychické následky, a tím spíše to platí pro mladistvého J. O. K., neboť jejich psychika ještě není dozrálá.

29. Všechny tyto skutečnosti podle nalézacího soudu odůvodnily uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody v trvání tří a půl let s tím, že soud alternativní trest vyloučil i pro nedostatek sebereflexe obviněného, který si ještě v době řízení před soudem dostatečně neuvědomil, že dlouhodobě sexuálně zneužíval nezletilé děti za úplatu a toto své jednání bagatelizoval.

30. Ohledně skutkového stavu ani právní kvalifikace jednání obviněného nedošlo mezi soudem prvního stupně a soudem odvolacím k rozporu. Odvolací soud však na základě totožných zjištění dospěl k odlišnému hodnocení kritérií pro ukládání trestu, a to ve prospěch obviněného. Odvolací soud měl za to, že obviněnému uložený nepodmíněný trest odnětí svobody v délce trvání 3,5 let je nepřiměřeně přísný. Zrušil proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o trestu a sám rozhodl tak, že obviněnému uložil tříletý podmíněný trest odnětí svobody, který odložil na zkušební dobu pěti let a který doplnil o trest peněžitý.

31. Odvolací soud pochybení soudu prvního stupně shledal především v tom, že nedostatečně zohlednil fakt, že oba poškození se již před seznámením s obviněným dopouštěli i přes svůj nízký věk opakovaně s více muži dětské prostituce, a to nejméně od srpna roku 2022. Podle odvolacího soudu nebylo možno přehlédnout, že oba poškození se sami opakovaně obviněnému nabízeli k formám pohlavního styku popsaným výše, sami jej přemlouvali i prosili, a to za účelem získání finančního prospěchu. Obviněný přitom tyto návrhy opakovaně odmítal, a to zejména ve vztahu k poškozenému J. O. K. kvůli jeho nízkému věku, případně na zprávy neodpovídal, ale oba poškození i přesto neustále naléhali.

32. Rovněž podle odvolacího soudu soud prvního stupně dostatečně nezhodnotil dlouhodobé narušení poškozeného V. F., který vyrůstal v problematické rodině, opakovaně se dopouštěl protiprávních činů, užíval drogy, pro výchovné problémy byl umístěn do Střediska výchovné péče a absolvoval i ústavní výchovu. Mimo jiné byl řešen pro činy jinak trestné jako vydírání, pohlavní zneužití a výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, jichž se dopustil v roce 2022 tím, že od několika mužů včetně obviněného požadoval finanční prostředky, jinak je nahlásí policii jako pedofily a udělá jim ze života peklo, opakovaně vykonával sexuální aktivity s poškozeným J. O. K., natáčel si je a posílal třetím osobám. Ani poté se nenapravil a byl nepravomocně odsouzen za provinění znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 3 písm. a) a b) trestního zákoníku, jichž se měl dopouštět ve výkonu ústavní výchovy. To podle odvolacího

soudu výrazně snížilo společenskou škodlivost jednání obviněného zejména ve vztahu k přečinům ohrožování výchovy dítěte a svádění k pohlavnímu styku.

33. Ve vztahu ke zločinu pohlavní zneužití pak podle názoru odvolacího soudu jen v nepatrné míře zohlednil soud prvního stupně okolnosti údajně významně snižující závažnost jednání obviněného, a to skutečnost, že vůči poškozenému J. O. K. se obviněný dopustil protiprávního jednání toliko ve dvou případech, a to méně závažnou formou pohlavního zneužití.

34. Taktéž soud prvního stupně podle odvolacího soudu nedocenil předchozí vedení řádného života obviněným před i po předmětném skutku, jeho stabilní zaměstnání, dobré pracovní hodnocení, finanční zajištění a skutečnosti, že mělo jít o ojedinělý exces, jehož se dopustil po rozchodu s přítelem, který ho vedl k podlehnutí naléhání, prosbám a vydírání ze strany poškozených.

35. Podle odvolacího soudu nic nenasvědčovalo tomu, že obviněný by cíleně vyhledával nezletilé za účelem pohlavních styků, přičemž z jeho vyjádření bylo patrné, že si velmi dobře uvědomuje závažnost svého jednání, nad nímž projevil upřímnou lítost a určitou sebereflexi, a to tím, že své odvolání směřoval jen do výroku o trestu. Odvolací soud tak dospěl k závěru, že přitěžující okolnosti v nynější věci nepřevažují nad polehčujícími okolnostmi, a proto mu uložil toliko trest odnětí svobody s podmíněným odkladem, doplněný o peněžitý trest.

Posouzení předmětné věci

a) k postupu při stanovení konkrétního trestu

36. Trestní zákoník u zločinu pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 stanovuje trestní sazbu trestu odnětí svobody v délce jednoho roku až osmi let. Trest odnětí svobody s podmíněným odkladem na zkušební dobu lze podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku uložit v případech, kdy délka trestu odnětí svobody nepřesáhne tři roky. S ohledem na shora odkazovanou judikaturu ESLP proto nelze říci, že by ve všech případech bylo nutné ukládat za trestný čin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku nepodmíněný trest odnětí svobody. Dolní hranice trestní sazby v málo závažných případech či za jiných mimořádných okolností umožňuje i uložení trestu podmíněného. To však neznamená, že by soudy měly uložení alternativního trestu u tohoto trestného činu zvažovat primárně a k nepodmíněnému trestu odnětí svobody přistupovat jen v mimořádně závažných případech. Hledání nejvhodnějšího přístupu k sankcionování trestné činnosti proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti vyžaduje vyváženost všech účelů trestu a dalších rozhodných hledisek.

37. Trestní zákoník výslovně nezavádí, jaké jsou účely trestu, a ponechává jejich vymezení na judikatuře a právní nauce. Sám však výslovně v § 39 odst. 1 vedle sebe staví řadu hledisek, jimiž se soud řídí při ukládání trestu a kterými zejména jsou povaha a závažnost spáchaného trestného činu, osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry pachatele, dosavadní způsob života pachatele, možnost nápravy pachatele, chování pachatele po činu, zejména jeho snaha nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, postoj pachatele k trestnému činu v trestním řízení, dále zda sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, které je třeba důsledně posuzovat a zkoumat ke konkrétním okolnostem každé posuzované trestní věci. Jen trest založený na pečlivém zhodnocení všech těchto kritérií lze považovat za skutečně přiměřený a individualizovaný.

38. Závažnost trestného činu pak vyplývá zejména z toho, s jakou intenzitou, v jaké výši nebo v jakém rozsahu byly naplněny jednotlivé znaky trestného činu, o jak typově závažný trestný čin jde, jak významné okolnosti charakterizují pachatele, jak intenzivně byly naplněny okolnosti

podmiňující použití vyšší trestní sazby, polehčující a přitěžující okolnosti, kolik takových okolností pachatel naplnil atd. (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 800, 801).

39. Při vyměřování trestu odnětí svobody je podle ustálené judikatury nezbytné primárně vyjít z poloviny zákonné trestní sazby, a následně zohlednit všechna relevantní kritéria ve prospěch i v neprospěch pachatele podle ustanovení § 39 trestního zákoníku, zejména s využitím katalogů polehčujících a přitěžujících okolností (srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 492/17 ze dne 17. 4. 2018, bod 60.; usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 9/17 ze dne 9. 2. 2017, bod 23.; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2018, sp. zn. 6 Tdo 1230/2018, bod 20.; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2024, sp. zn. 4 Tdo 1177/2023, bod 20.; z poslední doby např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2026, sp. zn. 6 Tdo 362/2026, bod 18.; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2026, sp. zn. 6 Tdo 176/2026, bod 57.; či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2026, sp. zn. 6 Tdo 156/2026, bod 18.).

40. Při ukládání trestu se vychází z trestní sazby toho trestného činu, který je ze všech činů obviněným spáchaných nejpřísněji trestný (dle požadavku § 43 odst. 1 tr. zákoníku). V tomto případě proto byla užita trestní sazba trestného činu pohlavního zneužití dle § 187 odst. 1 tr. zákoníku. Přičemž polovina trestní sazby tohoto zločinu představovala 4,5 roku.

41. Pokud by se polehčující a přitěžující okolnosti vzájemně zcela vyvažovaly, byl by ukládán trest přímo v polovině trestní sazby. Už za těchto okolností by však nebylo možné podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložit výkon tohoto trestu na zkušební dobu. Předpokladem pro podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody na zkušební dobu je, jak již bylo uvedeno výše, že jeho délka nepřevyšuje tři léta.

42. Ač soud prvého stupně shledal převahu přitěžujících okolností nad těmi polehčujícími, ukládal trest odnětí svobody pod polovinou trestní sazby, a tudíž trest pro obviněného výrazně mírnější, než by vyplývalo ze závěrů, které plynou z rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně hodnocení kritérií § 39 odst. 1 až 3 tr. zákoníku. Alespoň však stále šlo o trest odnětí svobody nepodmíněný.

43. Odvolací soud změnil následně trest odnětí svobody tak, aby délka trestu nejtěsněji připouštěla jeho podmíněný odklad výkonu na zkušební dobu. Soud tak učinil zjevně právě za účelem možnosti trest odnětí svobody podmíněně odložit. **Takto uložený trest je ovšem zcela nepřiměřeně mírný, a nadto je založen na nepřípustném přenášení viny na poškozené, k tomu viz níže.**

44. K této části uvádím, že **na zjevné nepřiměřenosti trestu uloženého obviněnému napadeným rozsudkem krajského soudu nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že odvolací soud vedle trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem uložil rovněž peněžitý trest**. Peněžitý trest u takto závažné trestné činnosti dotýkající se sexuální sféry dětí mladších patnácti let nelze považovat za dostatečně účinný a přiměřený ve vztahu k povaze činu. Tento vedlejší trest totiž nemůže vykompenzovat tak výraznou převahu přitěžujících okolností (delší dobu trvající páchání zločinu pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku, spáchání dohromady tří trestných činů, celkový počet útoků, spáchání činu na dvou dětech, rozmanitost a intenzita způsobů pohlavního zneužití).

45. Mám za to, že **v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem nebyly dodrženy nejen výše uvedené zákonné požadavky, ale také nároky kladené na obecné soudy judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, Nejvyššího soudu a Ústavního soudu**. V následující části této stížnosti pro porušení zákona dále uvedu, jaké důvody mě k tomuto

závěru vedou a proč považuji úvahy odvolacího soudu ohledně otázky trestu obviněného za chybné.

b) nepřípustná viktimizace a přenášení viny na poškozené

46. Poškozenému V. F. **bylo na počátku jednání obviněného dvanáct let** a poškozenému J. O. K. **pouhých deset let**. Šlo tedy o osoby na samém počátku dospívání, či dokonce o osoby teprve před jeho začátkem. Oba poškození nebyli plně svéprávní. Právní řád pamatuje na to, že takto mladé osoby ještě nemají ukončený intelektuální, psychický, emocionální ani sociální vývoj, a tedy nemohou nést plnou odpovědnost za své jednání. Jestliže zákony těmto osobám přiznávají zvláštní ochranu z důvodu jejich nevyzrálosti, nelze na ně v žádném případě přenášet odpovědnost za tak závažné a sociálně patologické interakce s dospělými, jako je předčasný pohlavní styk, a navíc za úplatu.

47. **Není možné připustit, aby závažnost činu obviněného byla snížena tím, že jak tvrdil odvolací soud poškození již byli ve svém chování a sexuálním vývoji před spácháním předmětného skutku výrazně „narušeni“.** Přijetí takové úvahy by mohlo vést analogicky k závěru, že ublížení na zdraví osobě ve špatném zdravotním stavu je méně závažné než ublížení na zdraví osobě zcela zdravé.

48. Namístě je naopak uvažovat nad tím, zda zhoršení již tak tristní situace je stejně závažné jako její vyvolání, nebo zda jde dokonce o jednání ještě závažnější. Čím delší bude přítomnost nezletilých v sociálně patologickém prostředí, tím více klesá pravděpodobnost účinné nápravy. Podle mého názoru však nikdy nelze říci, že jednání obviněného by mohlo být méně závažné pouze proto, že poškození na tom byli svým chováním už tak špatně.

49. **Pokud oba poškození sami iniciovali pohlavní styk za úplatu v takto útlém věku a obviněného přemlouvali, nelze to přikládat k tíži jim. V prvé řadě jde o selhání obviněného, a v řadě druhé o selhání rodinného prostředí i systému péče o nezletilé.** Takové chování naopak ukazuje na závažné problémy ve vývoji a výchově obou chlapců a s tím spojenou zvýšenou zranitelnost obou chlapců. Obviněnému jako dospělému svéprávnému muži, o němž oba soudy dovodily, že jinak žije řádným životem, muselo být zřejmé, že pokud mu děti takto útlého věku nabízejí sexuální služby, jde o chování extrémně vzdálené standardům chování typického pro daný věk. Obviněný si musel být bezpochyby velmi dobře vědom toho, že tyto děti již byly svými dosavadními životními podmínkami citelně viktimizovány, vykazovaly vysokou míru sociálně patologických vzorců chování, a tedy vyžadovaly naopak velmi citlivý přístup, zajištění odborné pomoci a zvýšenou ochranu. **Závěr, že jejich pohlavní zneužití je méně závažné, než kdyby šlo o děti řádně se vyvíjející, považuji za absurdní a nelogický.**

50. V žádném případě pak nelze akceptovat názor, že by povahu a závažnost činu obviněného jakýmkoliv způsobem umenšovala skutečnost, že poškození na obviněného naléhali, aby mu sexuální služby směli za odměnu poskytnout. Respektive nelze jednání obviněného omlouvat tím, že nabídkám poškozených po naléhání „podlehl“. Jednak, jak vyplynulo z dokazování (srov. bod 21. rozsudku soudu prvého stupně), obviněný sám některé schůzky inicioval, jednak kdyby obviněný nabídkám poškozených odolal, mohl výrazným způsobem přispět k tomu, aby se již tak narušené vzorce chování poškozených neprohlubovaly. Dětská prostituce, jakožto vrcholně nežádoucí společenský jev, nebude vymýcena do doby, dokud budou existovat její zákazníci.

51. Judikatura připouští otázku iniciace jako relevantní k úvahám o trestu pouze v kontextu dalších specifických okolností, například zda k činu došlo na pozadí silného citového vztahu mezi pachatelem a poškozeným (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. 4

Tdo 1185/2022, bod 15., či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2013, sp. zn. 3 Tdo 275/2013). Mezi takové případy spadá např. sexuální styk mezi dítětem jen těsně starším patnácti let a jiným dítětem věku pachateli blízkému, avšak mladšímu patnácti let. Takový případ však v případě posuzované trestné činnosti nenastal. Dětská prostituce je však společensky podstatně závažnějším jevem než spontánní či citově založený sexuální kontakt mezi dítětem mladším patnácti let a trestně odpovědným pachatelem. V řešeném případě proto z iniciativy poškozených nelze pro obviněného dovozovat žádné příznivé závěry nejen z hlediska trestní odpovědnosti, ale ani co se týče otázky trestu. K tomu je třeba opět zdůraznit, že podle skutkových závěrů soudu prvního stupně, které odvolací soud bez výhrad převzal, iniciativu vyvíjel i obviněný, nikoliv jen poškození.

52. Závažnost činu pak nemůže snižovat ani osobnost a předchozí život poškozeného V. F. Jak již bylo uvedeno, jeho protiprávní činy a předchozí nabízení sexuálních služeb za úplatu svědčí o citelném narušení jeho vývoje, za který ovšem s ohledem přinejmenším na svůj nízký věk nenese plnou odpovědnost. Klást mu ve prospěch obviněného k tíži páchání činů jinak trestných se pak zcela míjí s myšlenkou tohoto institutu v právním řádu. Podstatou toho, proč jednání poškozeného V. F. měla povahu činů „jinak trestných“, nikoli trestných činů, je totiž právě to, že osoby mladší patnácti let s ohledem na jejich neukončený vývoj nejsou trestně odpovědné, a proto jim nelze spáchání žádného trestného činu přičíst. Osoby takto útlého věku totiž podle zákona nedisponují dostatečnou rozumovou a mravní vyspělostí k tomu, aby byly způsobilé posoudit všechny možné následky svého jednání. Opatření ukládaná namísto trestních sankcí osobám mladším patnácti let jsou nástroji péče soudu o mladistvé, mající za účel reagovat na objektivní problémy v životě dítěte narušující jeho řádný vývoj. To je rozdíl oproti trestním sankcím, které ukládají soudy trestní trestně odpovědným osobám a které se pojí s morálním odsudkem. **Žádná taková sankce pak nemá sloužit k tomu, aby trestná činnost v sexuální oblasti na tomto dítěti byla přijatelnější**. Úvahy odvolacího soudu, uvedené mimo jiné v bodě 9 jeho rozhodnutí, že „*Soud prvního stupně dále nedostatečně zohlednil dlouhodobé narušení poškozeného nezletilého V. F., který vyrůstal v problematické rodině a dopouštěl se protiprávních činů (…)*, *což výrazně snižuje společenskou škodlivost jednání obžalovaného zejména ve směru k přečinům ohrožování výchovy dítěte a svádění k pohlavnímu styku*.“ považuji za obecně **nepřípustné přenášení viny na oběť trestného činu, natož pak na oběť dětskou.**

53. V této souvislosti nelze odhlédnout od skutečnosti, že nedostatečnou mírou vyzrálosti a s tím spojenou zvláštní zranitelností byla vedena myšlenka na zavedení aktuálního § 119a odst. 2 tr. zákoníku, podle nějž se z důvodu nízkého věku vždy považuje za bezbranné dítě mladší dvanácti let. V nynější věci to nemůže hrát žádnou roli z hlediska právní kvalifikace [kdyby se obviněný dopustil předmětného skutku až po 1. 1. 2025, spáchal by zvlášť závažný zločin podle § 185 odst. 1 alinea třetí, odst. 3 písm. a) trestního zákoníku v aktuálním znění, a trest by mu byl ukládán v sazbě pět až patnáct let], ovšem nemohu pominout, že tato legislativní změna byla motivována právě zohledněním irelevance vůle takto mladých dětí v právním smyslu, kterou právní úprava nevytvořila nově, ale zdůraznila její dávno existující podstatu.

54. Postup odvolacího soudu v projednávané věci je nutno posuzovat též optikou zvláštní ochrany poskytované obětem trestných činů zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, zejm. jeho § 3 odst. 2. V nynější věci byli poškozenými dva chlapci ve věku deseti a dvanácti let, tedy osoby náležející mezi zvlášť zranitelné oběti ve smyslu § 2 odst. 4 citovaného zákona. Odvolací soud v rozhodnutí formuloval úvahy, z nichž implicitně vyplývá přenášení části odpovědnosti za páchanou sexuální trestnou činnost na samotné poškozené děti. Takový způsob argumentace je v rozporu se současnými standardy ochrany obětí sexuálních trestných činů, neboť oslabuje výlučnou odpovědnost pachatele za jeho úmyslné protiprávní jednání a současně může u oběti

vyvolávat pocit spoluodpovědnosti za utrpěnou újmu. Přístup odvolacího soudu zároveň posiluje stereotypní představy o spoluzavinění obětí sexuálního násilí.

55. Jak uvedl Evropský soud pro lidská práva, „*je nezbytné, aby se soudy v soudních rozhodnutích vyhnuly reprodukování sexistických stereotypů, zlehčování genderově podmíněného násilí a vystavování žen sekundární viktimizaci prostřednictvím odsuzujících komentářů a poznámek vyvolávajících vinu, které mohou podkopat důvěru oběti v soudní systém*“ (rozsudek ze dne 27. května 2021, J. L. proti Itálii, č. stížnosti 5671/16, bod 141). Obdobné závěry lze nepochybně uplatnit i na sexuální násilí vůči dětem. I kdyby nebylo požadavků ESLP, je zřejmé, že orgány činné v trestním řízení se musí vyvarovat nepřípustného opakovaného zraňování oběti trestného činu, která jí přináší sekundární rány psychického rázu (ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Viktimologie pro forenzní praxi. Praha: Portál, 2014, s. 61 a násl.).

c) snižování závažnosti jednání účelových vyčleňováním

56. Taktéž je třeba kategoricky odmítnout argumentaci odvolacího soudu ve prospěch obviněného, že ve vztahu k poškozenému J. O. K. se dopustil protiprávního jednání „jen“ ve dvou případech a „jen“ méně invazivní sexuální praktikou. Takto účelové dělení jednání obviněného na jednotlivé izolované části zkresluje jeho skutečnou závažnost. Dílčí jednání vůči oběma poškozeným nelze hodnotit izolovaně, neboť představovala jediný dlouhodobě udržovaný a rozvíjený celek. Zapojení dalšího poškozeného je tedy naopak třeba považovat za nárůst na závažnosti trestné činnosti obviněného. Tomu svědčí také fakt, že zpočátku obviněný přítomnost poškozeného K. pro jeho nízký věk odmítal. Byl si tedy neoddiskutovatelně vědom vyšší míry škodlivosti. Nadto i tyto dva útoky vůči poškozenému K. bohatě stačily k tomu, aby se celá záležitost propsala do jeho psychického stavu (k tomu viz zpráva psychoterapeuta na č. l. 292).

57. Stejně tak nelze přesvědčivě dovodit závěr o nižší závažnosti skutku na tom, že vůči poškozenému J. O. K. se obviněný dopustil jen jeho menší části, zatímco její hlavní část spáchal vůči poškozenému V. F., který ale byl naopak již stejně mravně narušen, takže u obou z nich byly samostatně dány důvody snižující závažnost činu. Jednání obviněného bylo vzájemně provázáno a soudy obou stupňů jeho posouzením jako jediného trestného činu pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku (v jednočinném souběhu s dalšími dvěma trestnými činy) daly najevo, že jej považují za jediný skutek z hlediska trestního práva hmotného (byť jej výslovně za pokračování v trestném činu neoznačily). Jak zcela správně vyložil soud prvního stupně, obviněný se dopouštěl trestné činnosti dlouhodobě, zahrnul sexuální praktiky od manuální masturbace přes orální sex až po análním sex, a neomezil se na poškozeného V. F. Že vůči desetiletému J. O. K. šlo „pouze“ o dva útoky, závažnost činu neumenšuje, naopak ji zvyšuje již proto, že obviněný rozšířil svou trestnou činnost i na dalšího nezletilého poškozeného.

d) přecenění dosavadního řádného života obviněného

58. Ztotožnit se nelze ani s názorem odvolacího soudu, že soud prvého stupně dostatečně nevyhodnotil dosavadní i následný řádný život obviněného. Jak bylo uvedeno výše, při vyrovnání polehčujících a přitěžujících okolností by obviněnému byl ukládán trest odnětí svobody ve výměře 4,5 roku. Jedinou polehčující okolností, kterou soud prvního stupně identifikoval, byl právě řádný život obviněného a jeho dosavadní bezúhonnost. Proti této jediné polehčující okolnosti pak stála plejáda poměrně výrazných přitěžujících okolností. Pokud tedy nalézací soud uložil trest odnětí svobody ve výměře 3,5 let, pak zohlednil jedinou použitelnou polehčující

okolnost velmi benevolentně, až excesivně ve prospěch obviněného, což bylo také důvodem podání odvolání do výroku o trestu v neprospěch obviněného státním zástupcem.

59. Považoval-li trestnou činnost obviněného odvolací soud za zjevný exces z jinak řádného života, situačně podmíněný rozchodem s přítelem, neboť obviněný jinak nevykazoval tendenci vyhledávat pohlavní styk s dětmi mladšími patnácti let, pak žádná část této úvahy neobstojí. Opakované pohlavní zneužívání dvou dětí po dobu nejméně půl roku překračuje parametry ojedinělého excesu, o nějž by mohlo jít s jistou dávkou benevolence v případě jednorázového útoku. Takto dlouhé období rovněž nesvědčí pro závěr, že by obviněný nebyl osobou se zájmem o pohlavní styk s osobami mladšími patnácti let. Mezi rozchodem s přítelem a navázáním sexuálních kontaktů s dětmi pak neexistuje žádný logický příčinný vztah.

e) chybné vyhodnocení doznání obviněného jako polehčující okolnosti

60. Zmínil-li odvolací soud jako jeden z nosných argumentů také částečné doznání obviněného a jeho sebereflexi, není možné takovému závěru přisvědčit. Obviněný svou vinu v průběhu řízení v zásadě popíral, připustil dva pohlavní styky s poškozeným V. F., ovšem s tím, že mu nebyl znám jeho věk, protože vypadal vyspělejší. Obviněný se tedy nedoznal ani částečně, neboť připuštění pohlavního styku ve skutkovém omylu negativním ohledně podmínky trestní odpovědnosti spočívající ve věku poškozeného není doznání ke spáchání trestného činu. K obdobnému závěru ostatně dospěl také nalézací soud, když uvedl, že částečné doznání lze sice kvitovat, nicméně v míře, v jaké bylo učiněno, jej nelze považovat za polehčující okolnost. Pokud by pak soud prvního stupně této obhajobě obviněného uvěřil, nemohl by ho uznat vinným zločinem pohlavního zneužití, neboť jde o výlučně úmyslný trestný čin.

61. Nelze dále přehlédnout, že obviněný v průběhu přípravného řízení i hlavního líčení svou vinu popíral a omlouval, a že nejprve podal odvolání v plném rozsahu, tedy i do výroku o vině. Teprve v průběhu veřejného zasedání o odvolání jej zúžil čistě na výrok o trestu, a to podle vlastních slov odvolacího soudu „*aby nemusel být nezletilý J. O. K. vyslýchán u odvolacího soudu znovu.*“ Volba této procesní taktiky může být motivována jak sebereflexí, tak i důvody nijak s ní nesouvisejícími, např. vyhodnocením úspěchu odvolání proti výroku o vině jako málo pravděpodobného či snahou zapůsobit na soud. Zvolenou procesní taktiku obhajoby zajisté nelze klást žádnému obviněnému k tíži, ovšem neznamená to, že by z ní bylo možno dovozovat závěry v jeho prospěch. Naopak bagatelizace trestné činnosti ze strany obviněného přispívá rovněž k závěru o nedostatečnosti trestu odnětí svobody s jeho podmíněným odkladem.

Závěr

62. Lze shrnout, že odvolací soud založil svůj právní názor o nepřiměřenosti uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody z rozhodující části na předchozím životě poškozených, dále na řádném životě obviněného a rovněž na jeho částečném doznání. Ze shora uvedených důvodů však k prvnímu faktoru ve prospěch obviněného přihlédnout nelze, druhý faktor výrazně benevolentním způsobem zohlednil ve prospěch obviněného již soud nalézací a poslední faktor hodnotil odvolací soud věcně nesprávně, neboť obviněný se k činu, za který byl odsouzen, nedoznal. Odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu pak spočívá mimo jiné ve stereotypizujících závěrech částečně přenášejících vinu obviněného na poškozené nezletilé, což nelze připustit.

63. Odvolací soud proto postupoval v rozporu se zákonem, pokud trest uložený rozsudkem soudu prvního stupně považoval za nepřiměřeně přísný, a z tohoto důvodu zrušil výrok o trestu a sám rozhodl tak, že obviněnému místo nepodmíněného trestu odnětí svobody uložil kratší trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu a trest peněžitý. Vzhledem k rozsahu

a intenzitě páchané trestné činnosti a irelevanci narušení mravního vývoje obou poškozených, jejich iniciativě a osobnosti poškozeného V. F. nebylo namístě uložení jiného trestu než nepodmíněného trestu odnětí svobody. Pokud tento trest napadeným rozsudkem uložen nebyl, je pravomocně uložený trest ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti činu.

64. Nejzávažnější pochybení proto spatřuji v porušení § 39 odst. 1, odst. 2, odst. 3 tr. zákoníku, jelikož odvolací soud zejména zcela nedůsledně zhodnotil přitěžující a polehčující okolnosti. Není zřejmé, proč odvolací soud upřednostnil jedinou polehčující okolnost svědčící ve prospěch obviněného, a naopak nepochopitelně bagatelizoval celou řadu okolností svědčících v neprospěch obviněného.

65. V odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu a v jeho vyjádřeních o narušenosti poškozených nezletilých rovněž shledávám závažné porušení povinností pro odvolací soud plynoucích z § 3 odst. 2 zákona o obětech trestných činů. Postup odvolacího soudu nelze ve vztahu k poškozeným označit jinak než za zcela nešetrný a rovněž nezohledňující povinnost soudu zaručit, aby u poškozených nezletilých nedocházelo k prohlubování způsobené újmy a k jejich sekundární viktimizaci. Naopak vyjádřené úvahy odvolacího soudu samy o sobě jsou způsobilé poškozené dále viktimizovat.

66. Shora jsem uvedl, že ve světle mezinárodních závazků České republiky v případech zločinu pohlavního zneužití sice není nepodmíněný trest odnětí svobody jediným možným trestem respektujícím všechny požadavky vyplývající ze specifického postavení dítěte jako oběti sexuálně motivovaného trestného činu. V nyní projednávané věci však považuji za evidentní, že s ohledem na zjištěné okolnosti případu byl v této věci nepodmíněný trest jediným možným řešením. Popsaná pochybení soudu, která měla za následek uložení excesivně mírného trestu, vedou také k úvahám o nesouladu napadeného rozhodnutí s judikaturou ESLP a výše uvedenými čl. 3 a čl. 8 Úmluvy.

67. Na tomto místě odkazuji na judikaturu Nejvyššího soudu, z níž lze dovodit naplnění podmínek podle § 266 odst. 2 trestního řádu (*zřejmý nepoměr trestu k povaze a závažnosti trestného činu*) i v případech, kdy místo nepodmíněného trestu odnětí svobody byl uložen trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu na zkušební dobu, a naopak (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2025, sp. zn. 3 Tz 26/2025, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2026, sp. zn. 8 Tz 10/2026, bod 22.). Právě k takové situaci došlo i v nynější věci, v níž měl být správně uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Jsem proto přesvědčen, že byla naplněna podmínka přípustnosti stížnosti pro porušení zákona spočívající ve zřejmém nepoměru trestu k povaze a závažnosti trestného činu dle § 266 odst. 2 tr. řádu.

68. Zároveň pamatuji na to, že tato stížnost pro porušení zákona směřuje v neprospěch obviněného, a tudíž napadené rozhodnutí nemůže být Nejvyšším soudem zrušeno. Projednávaná věc však přesahuje okolnosti konkrétního případu. Ve své rozhodovací praxi soudy bohužel často nejsou jednotné ohledně otázky trestání činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti páchané na nezletilých dětech. Akademický výrok Nejvyššího soudu by proto měl význam pro další usměrnění rozhodovací praxe soudů při ukládání trestů za tyto závažné trestné činy. Dále by rozsudek přispěl k ujasnění otázky, jaký význam lze při úvahách o druhu a výměře trestu přikládat předchozímu životu a chování nezletilých obětí sexuálně motivované trestné činnosti. Napadené rozhodnutí vychází z úvah, podle nichž skutečnost, že poškození již před spácháním posuzované trestné činnosti vykazovali závažné sociálně patologické projevy, sami vyhledávali sexuální kontakty za úplatu nebo obviněného k těmto kontaktům opakovaně vybízeli, podstatným způsobem snižuje závažnost jednání pachatele. Takový přístup však vyvolává závažné pochybnosti z hlediska ochrany zvlášť zranitelných obětí, neboť může vést k nepřípustnému

oslabování trestněprávní ochrany právě těch dětí, které jsou v důsledku svého věku, rodinného zázemí nebo předchozí viktimizace nejzranitelnější. Vyjádření Nejvyššího soudu by proto bylo významné pro sjednocení rozhodovací praxe v otázce, zda a v jakém rozsahu mohou být obdobné skutečnosti při ukládání trestu vůbec zohledňovány ve prospěch pachatele.

69. Současně jde o věc významnou i z hlediska naplňování mezinárodních závazků České republiky při postihu sexuální trestné činnosti páchané na dětech. V judikatuře ESLP, ale i Nejvyššího či Ústavního soudu se v posledních letech stále výrazněji prosazuje požadavek, aby soudy při rozhodování o trestu dostatečně reflektovaly zvláštní zranitelnost dětských obětí, vyvarovaly se argumentace směřující k přenášení odpovědnosti na poškozené a ukládaly sankce, které budou účinné, přiměřené a dostatečně odrazující. Nejvyšší soud by proto mohl v této věci poskytnout potřebné vodítko nejen k otázce mezí soudního uvážení při ukládání podmíněných trestů za sexuální delikty páchané na dětech, ale též k tomu, jaké požadavky na odůvodnění těchto rozhodnutí vyplývají z čl. 3 a čl. 8 Úmluvy, z judikatury ESLP a z právní úpravy ochrany obětí trestných činů. Takový judikaturní závěr by měl význam pro budoucí rozhodování obecných soudů v obdobných věcech a přispěl by k předvídatelnosti a jednotnosti soudní praxe.

70. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

S ohledem na výše uvedené **navrhuji**, aby Nejvyšší soud:

1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu **vyslovil**, že výrokem o trestu pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 6. 2026, č. j. 4 To 114/2026-330, **byl porušen zákon ve prospěch obviněného** J. K., a to v ustanoveních § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu, § 39 odst. 1, 2 a 3 trestního zákoníku, § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 3 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.